

Dan komt oma toch gewoon in de

Van onze verslaggever
Rutger Bregman

AMSTERDAM Ooit was het de normaalste zaak van de wereld: kinderen die hun ouders in huis nemen. Nu honderden verzorgingshuizen verdwijnen en de kosten van de zorg oplopen, komt dat weer terug.

Jeanet Kullberg, onderzoekster bij het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), spreekt van een nieuwe trend en ziet

een stijging in het aanbod van kangoeroewoningen - huizen waarin twee zelfstandige, maar wel met elkaar verbonden wooneenheden zijn. Ook PasAan, het eerste bedrijf dat 'mantelzorgwoningen' voor in de tuin of op het erf levert, ziet een sterke stijging in de vraag.

In Almere bestond tot voor kort zelfs het plan voor een 'kangoeroetoren', maar door de malaise bij woningbouwcorporatie Rochdale is dat niet doorgegaan. 'Alles was rond, de families hadden al getekend', zegt architect

Arie van der Neut. Maar hij is alweer in gesprek met andere corporaties.

Het is snel gegaan. 'Toen we in 2007 begonnen, was het volstrekt normaal dat een hulpbehoevende oudere direct naar een tehuis ging', zegt Peter Veldhuijzen, directeur van PasAan. 'Wij hielpen de enkeling die dat echt niet wilde.' Nu wordt er om de paar weken ergens in Nederland een mobiele woning in een tuin getakeld. Het hoofddoel: zo lang mogelijk uit het tehuis blijven. 'De mantelzorgwoning groeit met je mee als je ouder wordt', aldus

Veldhuijzen. 'Er kunnen altijd extra hulpmiddelen in worden gezet, daar zijn de bevestigingspunten al voor aanwezig. Als je er gaat wonen, dan zal je er ook overlijden.' Dat is de insteek.'

Uit de recentste cijfers blijkt dat in 2003 nog maar 1 procent van de ouderen bij hun kinderen was ingetrokken, tegen 3 procent in 1980. Kullberg: 'Maar sinds de crisis bemoeien kinderen zich weer meer met hun ouders. Een paar jaar terug kreeg een man die niet zelf kon koken zo een indicatie. Nu is dat echt uitgesloten.' Maar liefst een op de

drie 55-plussers zegt later bij de kinderen te willen wonen, aldus het SCP. Veel ouderen denken echter dat hun kinderen minder enthousiast zijn.

Veldhuijzen herkent die schroom. 'Ik sprakonlangs een moeder en dochter die allebei een stukje uit de krant hadden geknipt over de mantelzorgwoning, maar er niet over durfden te beginnen. Totdat de dochter zag dat haar moeder het ook had uitgeknipt. Toen waren ze er snel uit.'

De kosten bedragen 80 tot 150 duizend euro. 'Eerst wilden woningbouw-

tuin wonen

corporaties nog bijspringen, maar dat is helaas afgenomen', aldus Veldhuijzen. 'De potjes zijn leeg en ze durven niet meer.' Sommige mensen willen wel een mantelzorgwoning, maar kunnen het niet betalen omdat hun vermogen vastzit in hun huis. 'Wat we dan vaak zien, is dat de kinderen bijspringen. Ik denk dat de overheid dit fiscaal aantrekkelijker moet maken.'

Sinds 2010 is het wel eenvoudiger om een vergunning te krijgen voor een woning in de tuin. Er mag zelfs van het bestemmingsplan worden afgeweken.

En als de mantelzorgwoning niet meer nodig is, dan kan hij weer worden weggehaald. Het eerste huisje dat PasAan had geplaatst, is alweer doorverkocht.

Onderzoek van het SCP uit 2011 wees uit dat de meeste Nederlanders vinden dat kinderen en familieleden meer voor hun ouders moeten doen. Wat ook bleek, is dat niemand daar zelf op zit te wachten. Kullberg: 'De mentaliteit van Nederlanders loopt achter op de realiteit. Maar de verschralling zet door. Als het net zich sluit, dan gaan mensen andere afwegingen maken.'

Interview C. Kievits-Potjer

Vijf jaar geleden ging mevrouw Kievits bij haar dochter in de tuin wonen. Ze wil er nooit meer weg.

'Mijn tip is:

doe het voordat je echt

iets mankeert'

Mevrouw Kievits (79) betrok vijf jaar geleden haar mantelzorgwoning, in de tuin van haar dochter in Amersfoort. Voor die tijd kwam haar dochter met man en kinderen nog iedere zondag langs in Zwijndrecht, waar Kievits in een flatje woonde. Maar toen ze in de krant lasen dat het ook anders kon, was de keuze snel gemaakt.

Kievits: 'Ik kan het iedereen aanraden. Mijn tip is: wacht er vooral niet te

lang mee. Doe het voordat je echt iets mankeert. Ik heb hier alles wat je als mens nodig hebt en zit heerlijk tussen de bomen. Het lijkt wel alsof ik constant op vakantie ben.'

In Zwijndrecht kwam Kievits nooit meer buiten. 'Ik kreeg een rolstoel en kon er eigenlijk niet goed mee overweg. Maar nu ben ik helemaal los met dat ding!'

Naast elkaar wonen hoeft niet te betekenen dat je voortdurend op elkaar's lip zit. 'We zitten echt niet de hele dag

naar elkaar te kijken hoor, je hebt ook een beetje privacy nodig. Maar iedere zondagavond eet ik bij mijn dochter, dat is altijd heel gezellig. Mijn kleinzoon helpt me nu met typles. Elke dag moet ik hem een berichtje sturen, om te oefenen. Verder houd ik me een beetje op de achtergrond.'

Het flatje in Zwijndrecht is nog steeds niet verkocht. 'Ja, dat is de grote ramp van het verhaal. Met dat flatje zou ik mijn nieuwe woning betalen, maar gelukkig had ik ook nog

een spaarpotje. En mij hoor je niet klagen hoor, in heel Nederland is het kommer en kwel.'

'Vier ochtenden in de week komt de hulp langs, die betaal ik uit eigen zak. Verder helpen mijn dochter en schoonzoon met mijn steunkousen. Tot nu toe gaat het goed, maar in de toekomst heb ik misschien wel thuiszorg nodig.'

Mevrouw Kievits wil nooit meer weg. 'Ik hoop dat ik hier weggedragen wordt.'

Mevrouw Kievits met schoonzoon Aad Ramondt bij haar mantelzorgwoning in de tuin van Ramondt en haar

dochter. 'Mijn kleinzoon helpt me nu met typles.' Foto Julius Schrank